

PROPOSTES DIDÀCTIQUES PER TREBALLAR EL 8 DE MARÇ A L'AULA:

# FEMINISME A TRAVÉS DEL CÒMIC

Dossier d'activitats sobre el còmic *Feminismes* d'Edicions Camacuc.

Elaborat pel col·lectiu *Arada. Eina de feminismes i memòria*.

Direcció general d'Innovació Educativa i Ordenació.

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana.



**PROPOSTA DIDÀCTICA PER A L'ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA**  
**A PARTIR DE LA LECTURA DEL FRAGMENT: “CONSTRUCCIONS”**

TIPOLOGIA D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	OBJECTIUS	INDICADORS D'ÈXIT	PROPOSTA METODOLÒGICA
<p style="text-align: center;"><u>Introducció – Motivació</u></p> <p>(abans de la lectura)</p>	<p>1. <i>El teu joc favorit</i>. el professorat proposa a l'alumnat pensar en el seu joc/joguina favorita, aquella amb què més temps empra o aquella que li agradaria tenir.</p> <p>Es fa una ronda perquè tothom participe i s'apunta a la pissarra el nom de l'alumne/a i joguina triada. La reflexió sobre les eleccions de l'alumnat i la possible reproducció del binomi joguina - rol de gènere es desenvoluparà després de la lectura. L'objectiu d'aquesta ronda és que l'alumnat s'expressi en espontaneïtat i que en cap cas es condicione cap discurs o resposta “políticament correcta”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Explorar tendències i gustos relatius al binomi joguines - rol de gènere.</li> <li>- Expressar desitjos sobre els jocs/joguines i l'ús de l'oci segons el gènere.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Explora i indaga respecte als gustos personals i aliens sobre les joguines</li> <li>- Expressa desitjos espontanis sobre les preferències en els jocs i l'ús de l'oci.</li> </ul>	<p>Gran assemblea en cercle de tot el grup-classe. Es promou la participació de tot l'alumnat i l'escolta activa. El professorat evita condicionar qualsevol discurs ni resposta correcta. Es centra en incentivar les propostes, escoltar i apuntar a la pissarra.</p> <p>El bibliografia recomanada per a docents: <i>Democràcia Vital. Mujeres y hombres hacia la plena ciudadanía</i>. Elena Simón Rodríguez.</p>
<p style="text-align: center;"><u>Desenvolupament</u></p> <p>(després de la lectura)</p>	<p>2. <i>Identifiquem les joguines?</i>. Primerament, es projecten diverses imatges a la pissarra digital on es veuen xiquets i xiquetes jugant amb diferents joguines (algunes reproductores d'estereotips i altres no). Arran de les imatges es plantegen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reflexionar sobre el relat del còmic: primeres impressions espontànies.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Identifica i reflexiona sobre les associacions entre rol de gènere i joguina.</li> </ul>	<p>a) Gran assemblea en cercle de tot el grup-classe. Es promou la participació de tot l'alumnat i l'escolta activa. La o el docent evita condicionar qualsevol</p>

	<p>preguntes i es promouen reflexions al respecte: identificar i deconstruir possibles associacions com ara: rosa - xiqueta, blau -xiquet, cures - xiqueta, enginyeria - xiquet, estètica - xiqueta, bel·licisme - xiquet... Veure exemples d'imatges a projectar a l'annex 1.</p> <hr/> <p><b>3. <i>Ets emocióem</i></b> Seguidament, es plantegen preguntes sobre la lectura del còmic relatives a emocions concretes dels personatges principals amb la finalitat d'identificar quan i per part de qui hi ha reproducció dissimètrica de rols de gènere associats a joguines, i quan i per part de qui hi ha espai per a la deconstrucció d'aquest imaginari col·lectiu. Veure exemple de model de fitxa amb preguntes a l'annex 2.</p>	<p>- Endinsar-se en emocions personals (il·lusions, decepcions...) respecte a les situacions quotidianes que proposa el còmic.</p> <hr/> <p>- Analitzar amb profunditat (segons nivell cognitiu del curs) les construccions dissimètriques de gènere presents a la nostra cultura.</p>	<p>- Indaga emocions personals respecte a situacions quotidianes on hi ha ritus de regals (aniversaris, nadals..)</p> <hr/> <p>- Analitza i comprèn les distintes perspectives que proposen els personatges del còmic relatives a les construccions i deconstruccions pel que fa als rols dissimètrics de gènere associats a joguines.</p>	<p>discurs ni resposta correcta. Es centra a incentivar les propostes, escoltar.</p> <p>b) En nivells més baixos (1er, 2n i 3r) potser funcione millor treballar en gran assemblea per a la proposta i reflexió sobre les preguntes relatives al còmic. En els nivells més alts (4t, 5è i 6è) es pot treballar la fitxa model amb estructures cooperatives com <i>llapis al centre</i> (alumnat en grups de 4). Bibliografia recomanada per a docents: <i>Democràcia Vital. Mujeres y hombres hacia la plena ciudadanía</i>. Elena Simón Rodríguez.</p>
<p><u>Síntesi- Resum</u> (després de la lectura)</p>	<p><b>4. <i>Juguem al repte cooperatiu</i></b> Es planteja un repte per grups cooperatius. A cada grup (habitualment de 4 persones) se'ls proposa deconstruir una joguina que habitualment funciona com a reproductora de rols dissimètrics de gènere. Tenint com a exemple allò que fan els personatges del còmic amb relació als joguets que se'ls regala, l'alumnat ha d'inventar nous usos per als jocs o joguines que se'ls presenten, allunyant qualsevol proposta del paradigma hegemònic i reproductor de rols ja treballats com</p>	<p>- Incentivar el pensament divergent i creatiu per a fer efectiva la deconstrucció dels rols dissimètrics de gènere associats a joguines.</p> <p>- Treballar de manera cooperativa esforçant-se en arribar a consensos equitativament acceptats per tot el grup.</p>	<p>- Aplica el pensament reflexiu i creatiu per deconstruir els rols de gènere dissimètrics associats a joguines.</p> <p>- Treballa de manera cooperativa esforçant-se en arribar a consensos equitativament acceptats per tot el grup.</p>	<p>L'alumnat es disposa en grups de 4 persones i a partir de l'estructura cooperativa 1-2-4 assumeix el repte cooperatiu que implica deconstruir una joguina que habitualment funciona com a reproductora de rols de gènere. L'alumnat treballa a partir de 3 moments: Primer, pensa i crea de manera individual la seua proposta.</p>

cures - xiqueta, enginyeria - xiquet, estètica - xiqueta, bel·licisme - xiquet...

Després cada grup posa en comú les seues propostes i argumenta els motius que acrediten dita deconstrucció.

Veure exemple de repte en l'annex 3.

Segon, cada alumne del grup ho posa en comú, afegeix o reformula la seua proposta amb la seua parella contigua. Tercer, cada parella, ja sincronitzada, comparteix a l'altra la proposta i entre els 4 construeixen la solució final, tenint en compte les aportacions individuals de cadascun.

Finalment, tots els grups de classe presenten a la resta la deconstrucció de la seua joguina.

La o el docent orienta a l'alumnat per a participar de manera cooperativa i equitativa incentivant el diàleg igualitari i respectuós i ajuda a l'alumnat a allunyar-se de propostes reproductores dels rols de gènere dissimètrics ja treballats.

Bibliografia recomanada per a docents:  
*EL PROGRAMA CA/AC (Cooperar per Aprendre/Aprendre a Cooperar) PER ENSENYAR A APRENDRE EN EQUIP Implementació de l'aprenentatge cooperatiu a l'aula.* Pere Pujolàs i José Ramón Lago.

## ANNEX 1. Identifiquem les joguines?

**Quad Maya o Tortugas Ninja**  
Acelerador en el pie. Motor y batería 6 V. Unidad.

**Coche TT Maya o Tortugas Ninja**  
Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás. Motor y batería 6 V. Unidad.

**Big Quad Tortugas Ninja**  
Acelerador en el pie y freno eléctrico. Motor y batería 6 V.

**Sport Car Tortugas Ninja**  
Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás. Motor y batería 12 V.

**Ferrari FF**  
Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás. Motor y batería 6 V.

**Ferrari California**  
Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás. Motor y batería 12 V.

**Roadster Trendy 6V**  
Motor y batería de 6 V. Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha hacia adelante y hacia atrás.

**Vindicator Challenger**  
Motor y batería de 12 V. Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás.

**Roadster Venture 6V**  
Motor y batería de 6 V. Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha hacia adelante y hacia atrás.

**Quad Megablaster 4x4 12V**  
Quad de 12 V. Tracción a las 4 ruedas. 4 motores. Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha hacia adelante y hacia atrás.

**X-Storm Raptor Racing 12V**  
Motor y batería de 12 V. Acelerador en el pie y freno eléctrico. Marcha adelante y atrás. Focos imitación xenon con luz. Volante con luces, sonido y radio FM. Dos plazas de gran tamaño.

Cargador y batería incluidos.

Cargador y batería incluidos.

makeup



A partir de 5 años

19,99€

Tejedora de pulseras

Disponible a partir del 25 de noviembre

**CONJUNTO BATERIA CUCINA ORANGE**  
A partir de 3 años.  
**24,99€**

**MI PRIMER LAVAVAJILLAS**  
A partir de 3 años.  
**21,99€**

**MI PRIMERA FREIDORA**  
A partir de 3 años.  
**19,99€**

**BATIDORA DELUXE**  
A partir de 3 años.  
**9,99€**

**MI CESTITA DE PAN**  
A partir de 3 años.  
**9,99€**

**MI PRIMERA LAVADORA**  
A partir de 3 años.  
**19,99€**

**MI PRIMERA CAFETERA EXPRES**  
A partir de 3 años.  
**19,99€**

**¡Equipa tu cocina a la última!**  
Con nuestra amplia selección de electrodomésticos, equipados con luces, sonidos y todos los detalles.  
¡Acertaras seguro!

**MI GRAN LAVADORA JUMBO**  
A partir de 4 años.  
Acciones no limitadas.  
**29,99€**

**¡¡ también es como las de verdad !!**

**LAVADORA JUMBO**

**MI PRIMERA NEVERA COMBI**  
A partir de 4 años.  
**29,99€**

**¡¡ también es como las de verdad !!**

**94**

**95**

## ANNEX 2: Ens emocionem

1. Què creus que explica el còmic?
2. Què ha fet la tia i per què?
3. Com s'han sentit els xiquets en veure els regals? Alguna vegada t'ha passat açò a tu? Què et va passar i com et sentires?
4. Detectes aquests comportaments en el teu dia a dia?
5. Quins regals et fan a tu?
6. Com eren les joguines amb què jugaves quan eres menut?
7. Creus que estaven pensades segons si eres xica o xic? I la roba? Recordes de si bebè anaves sempre de blau o rosa?
8. Quin ús li donen finalment les xiquetes i els xiquets del còmic a la pilota, al dinosaure, a la nina i a la disfressa de princesa? Què et sembla això?
9. Creus que els xiquets reflexionen sobre açò?



## ANNEX 3: Juguem al repte cooperatiu

### 1. Deconstruïm el joc de l'estètica quan és pensat per a xiques. Els podem preguntar:

Si et regalen un quit de maquillatge, què faries per a trencar amb la idea que “a les xiques els ha d'agradar posar-se guapes?”

#### Possibles deconstruccions:

- Utilitzaria aquestes pintures, textures i colors per fer una exposició d'art en la meua habitació.
- Amb el pintaungles em decoraria la cantimplora que duc a l'escola.
- Amb el pinta-llavis escriuria missatges bonics als espills per a sorprendre la meua família.
- Amb els pinzells organitzaria un taller arqueològic després d'haver anat a la muntanya a buscar fòssils.

### 2. Deconstruïm el joc de la construcció quan és pensat per a xics. Els podem preguntar:

Si et regalen un quit de camions com aquest. Què faries per a trencar amb la idea que “als xics els han d'agradar els camions per a construir i transportar coses”

#### Possibles deconstruccions:

- Buidaria el carrió i utilitzaria els compartiments per a omplir-los d'animals que hauria rescatat del zoològic i els tornaria al seu hàbitat natural.
- El camió de fer ciment l'ompliria de xocolata i convidaria els meus amics i amigues a berenar.
- Amb el carrió per aplanar l'asfalt organitzaria un taller de massa de pizza gegant.
- El camió més llarg seria un autobús escolar per a totes les xiquetes i els xiquets que arriben tard a l'escola.